

MAANPUOLUSTUKSEMME KOLMAS RINTAMA

Matti Kuusi

I. AIKAMME TÄRKEIN ILMIÖ.

Aikakautemme keskeisin, mullistavin ja kauaskantoisin ilmiö ei ole psykoanalyysi, ei ryhmäherätysliike, ei urheilu, ei edes korporatiivinen talousjärjestelmä. Aikamme kulttuurifilosofinen ja käytännöllispoliittinen ongelma n:o 1 on *totaalinen sota*.

»Sotahistoria tuntee ainoastaan yhden vertauskohdan tulevaisuuden totaaliselle sodalle, sellaisena kuin se olosuhteiden pakosta tulee puhkeamaan: primitiivisten heimojen sotaretket, jotka niinkään olivat sekä subjektiivisesti että objektiivisesti totaalisia, s.o. niihin osallistui koko heimo, myöskin naiset ja lapset, ja niiden päämääränä oli vihollisheimon täydellinen tuhoaminen.»

Sanat ovat prof. Paul Schmitthennerin, erään nykyajan arvosapidetyimmän sotahistorioitsijan. Ne ajat, jolloin sota, v. Clau-

sewitzin sanaa käyttäen, oli »politiikan väline», ovat peruuttamattomasti ohitse. Vielä 1800-luvulla hallitus voi lähettää sotajoukon toisen hallituksen sotajoukkoa vastaan tietäen, että taistelun tulos ratkaisi sodan. Nykyaikainen sota on luonnontapahtuma, jota poliitikon on yhtä mahdoton 'hallita' kuin laivurin pyörremyrskyä. Totaalinen sota ei pääty rauhantekoon, vaan toisen taistelijan sielliseen luhistumiseen.

Kalevalassa on kuvattuna se totaalisen sodan varhaiskantainen alkumuoto, johon Schmitthenner viittasi: Untamon heimo samaaa »pienet pojat piikki vyöllä, kaunot kassara olalla» sotatielle ja tuhoaa Kalervon heimon niin tarkoin, että vain pikku Kullervo äitineen jää jäljelle. Uudenaikainen sota on perusluonteeltaan yhtäläinen, mittasuhteet vain ovat huimaavasti suuremmat.

Ken rakastaa ylimallellisten asiain pohdiskelua, voi hyvin kuvitella, että kulttuurimme ylettömässä eteenpäinmenossa koneenkäyttäjänä on toiminut — paholainen. Ei ole ainoatakaan länsimaisen kulttuurin nerokasta keksintöä, joka ei osaltaan joutuisi myötävaikuttamaan totaalisen sodan kammottavan-suurenmoisessa näytelmässä.

Liberalismin esitaistelijat tekivät aikanaan kaikkensa kristillisten ja moraalisten ennakkoluulojen horjuttamiseksi. He voivat olla tyytyväisiä aikaansaannokseensa: totaalinen sota on täysin 'ennakkoluuloton'. Taisteleva valtio tunnustaa vain yhden oikeusperiaatteen: mikä on edullista, on oikein. Taisteleva valtio ei kavahda ainoatakaan keinoa, oli se miten jumalaton ja siveetön tahansa, joka vie sen lähemmäksi lopullista päämäärää: voittoa. Jos taistelevat puolet luopuvat esim. myrkykaasujen käytöstä, kuten Espanjan paikallissodassa, ei synnä ole asianosaisten oman tunnonarkuus, vaan se, että tällainen ase tuottaisi käyttäjälleen suurempia propagandistisia tappioita kuin aseellisia voittoja. Maailmansodassa, josta puolueeton katselijakunta puuttuisi, puuttuisi myöskin Espanjassa ja Abessiniasa ilmennyt häveliäisyys.

Totaalinen sota on länsimaiden teknillisen kehityksen korkein synteesi ja huipentuma. Yleensä on kiinnitetty huomiota vain asetekniikan uusimpiin saavutuksiin, mutta aseellinen rintama

ei ole suinkaan ainoa totaalisen sodan näyttämö. Nälkä, tulipalot, kulkutaudit, kaikki »pahan äkkikuoleman» muodot osallistuvat taisteluun, sekä tietoisesti ohjattuna hyökkäysaseena että vihollisena, jota vastaan on käytävä kamppailua sekä tulilinjilla että satoja kilometrejä niitten takana.

Tässä kirjoittelussa on tarkoitus käsitellä totaalisen sodan kenties oudointa ja pirullisinta taistelumuotoa: *propagandasotaa*.

II. KOLME RINTAMAA.

Totaalinen sota ratkaistaan kolmella rintamalla: *aseellisella, taloudellisella ja psyykkillisellä*.

Enin osa ihmiskuntaa kuvittelee yhä, että nykyaikaisessa sodassa tarvitaan etupäässä urhoollisia sotamiehiä ja paljon sekalaisia tappovälineitä. Eivätkä asiantuntijatkaan kernaasti myönnä leivälle ja paperille tasa-arvoista sijaa konepistoolien, ilmatorjuntatykkien ja hyökkäysvaunujen rinnalla.

Eräs seikka on ilmeinen: liikuntasota väistyy asemasodan tieltä. Rykmentin keskimääräinen tuliaseteho on nyt viisikymmentä kertaa suurempi kuin v. 1914. Saartoliikkeet ja ratkaisevat läpimurrot ovat tuskin mahdollisia sodassa, missä kilometrien syvyiset, moninkertaisin estevyöhykkein ja massatuliasein varustetut rintamalinjat juoksevat merestä mereen. Nykyaikaista sotaa ei ratkaista parissa viikossa, kuten varsinkin eräät ilmasota-teoreetikot ovat kuvitelleet. Maailmansota ja nykyinen Espanjan sota osoittavat, että taistelevain puolten ollessa edes osapuilleen tasavertaisia sota välttämättömästi kehittyy — siviilikielellä lausuttuna — jarrutusistunnoksi.

Aikaisemmasta sotahistoriasta tarjoutuu näin syntyneelle olo-tilalle oikeastaan vain eräs vertauskohta: lujasti varustettujen linnain ja kaupunkien piiritykset. Niihinkin sisältyy kahakointia ja laukaustenvaihtoa. Mutta varsinaiset ratkaisut tapahtuvat toisilla rintamilla. Ne sisältyvät kahteen polttavaan kysymykseen »kuinka kauan riittää ruuti ja muonavarat?» ja »kuinka kauan riittää puolustajani sisu?»

Voitaisiin väittää, että kaikki kolme rintamaa itse asiassa ovat erottamattomasti yhtä. Totaalinen sota päättyy aina siihen, että toiselta taistelijalta loppuu sisu. Ja sisu loppuu tavallisesti yhtä aikaa leivän tai raudan kanssa tai sitten ankaran aseellisen koetelemussarjan murrettua kansan sielullisen vastustuskyvyn.

Todellisuudessa asia on monisärmäisempi. Maailmansota oli ensimmäinen sota, jossa kokonaiset kansat joutuivat piiritettyjen linnain varusväeksi. Tulos oli sangen yllättävä. Ensimmäisenä (maaliskuussa 1917) nosti punaisen lipun (joka täysin vastaa entisaikojen valkeaa) jättiläismäinen Venäjä. Seuraavana olisi tullut vuoro Italian (syksyllä 1917), mutta englantilais-ranskalainen väliintulo pysähdytti sikäläisen vallankumouksen alkuunsa. Ilman Clemenceaun rautaista kättä olisi svaboda puhjennut Ranskassakin jo alkuvuodesta 1918. Saman vuoden syyskuussa oli Bulgarian hetki lyönyt, lokakuussa Turkin ja marraskuussa Itävalta-Unkarin ja Saksan.

Mihin nämä valtiot kukistuivat? Aseellisiin tappioihinsa? Tuskinpa. Venäjän nujertaminen oli sata vuotta aiemmin ylivoimainen urakka Napoleonille. Saksan asema ei syksyllä 1918 ollut lähestulkoonkaan toivoton. Ympärysvaltain sotilasjohto oli valmistunut siihen, että sota kestäisi vuoteen 1920.

Vai taloudelliseen ahdinkoonko? Venäjän sisäinen sekasorto johtui epäilemättä osaltaan taloudellisistakin epäkohdista. Saksassa oli elintarvepula murtumisen tapahtuessa vieläkin kireämpi. Se ei kuitenkaan ollut niin kireä, ettei Saksan kansa olisi voinut kestää vielä moniaita kalliita kuukausia. Mutta Saksan kansa ei tahtonut.

Piiritettyssä linnassa puhkesi kapina. Kaikki pasifistinen raukamaisuus, egoismi, ryhmäitsekkyyys, tyytymättömyys ja kurittomuus ryöstäytyi valloilleen; svaboda ja vallankumous musersivat »nykyisen johdon ja nykyisen järjestelmän», s.o. kansan elämäntahtoa ylläpitävän taistelevan organisaation. Venäjällä omat koirat söivät keisarinsa. Saksassa keisari myytiin viholliselle. Abessinianssa keisari pakeni.

Totaalinen sota loppuu psyykillisen eli moraalisen rintaman luhistumiseen.

III. SANAT JA TEOT.

»Sanat ovat savua», kuulee väitettävän. 'Teot' ne yksin muka sodassa jylläävät.

Väinämöinen ja Napoleon olivat toista mieltä. »Mielipide ja moraalit merkitsevät sodassa puolta todellisuudesta», on jälkimäinen lausunut.

Tämän kirjoittaja joutui alkutalvesta syventymään Mäntyharjun — Savon Ahvolan — vaiheisiin talvella 1918. Verratesaan muistitietojen nojalla saamaansa käsitystä siihen kuvaan, minkä johtavat sotahistorioitsijat antavat asiasta, hän johtui sangen kriittisiin mielmiin. 'Teot' — komennot, joukkojen liikkeet, voitot ja tappiot — kuvataan kiitettävän täsmällisesti. 'Sanoista', joita puhuttiin ja mielialasta, joka vallitsi ennen tekoja ja niiden lomassa, ei hiiskuta tuon taivaallista. Robottilaumana joukot perääntyvät ja etenevät, ampuvat ja tulevat ammutuiksi. »Psykillinen rintama» ja kaikki siihen vaikuttavat seikat jätetään juttukirjailijain sepitettäväksi. »Ei sotamiehellä ole sielua», tuntuvat herrat sodanpäämiehet arvelleen.

Viipykäämme hetkinen Mäntyharjun esimerkissä. Maallikkonakin uskallamme väittää, että tapahtumain todellisista syistä vain ani harvoin pääsee jyvälle kirjallisuuden avulla. Erästä voittoa ei tuonut valkoisten sankaruus vaan hirvittävä pakkanen. Erään häviön syynä ei ollut miesten arkuus vaan rykmentinkomentajan humala. Erästä peräytymistä eivät aiheuttaneet punaisten šrapnellit vaan täit. Kahdessa tapauksessa partioretken päätyminen pakokauhuun on selitetty taktillisesta virheestä, kun todellisena syynä oli, ettei johtaja osannut sanaakaan suomea. Sotahistorioitsijat ovat uskomattoman tahdikasta väkeä!

Eräitä mäntyharjulaisia tosiasioita, jotka vakuuttavasti osoittavat, ovatko sanat sodassa »savua»:

1) *Propaganda ennen sotaa*. Tulee etelän miehiä töihin, joukossa erinomainen puhuja nimeltä Lempinen. Kokouksia pidetään, mieliala kiihtyy, punakaarti perustetaan. Valkoinen väki hajallaan, ymmällään ja peloissaan. Vain syrjäisessä Jäniskylässä toinen henki. Siellä on opettajana nuori Toivo Lehtoranta, intohi-

moinen ryssän vihaaja, joka talosta taloon kiertäen sanoillaan syyttää Jäniskylän varovaiset miehet. Suojeluskunta järjestyy.

2) *Huhut.* Punaisilla ylivoima pitäjässä. Mutta hurjien patterityöläisten sakihengen musertaa huhu, että lahtarikaartissa on 300 miestä (todellisuudessa 30). Suojeluskunta vangitsee punaisten johtajat. — Hämäränä, usvaisena iltana leviää Mäntyharjun miehitysjoukkojen keskuuteen huhu, että metsänlaidassa on punaisia. Hetken kuluttua: koko Mäntyharju on saarettu! Villi pakokauhu. Suinpäin junilla Mikkeliin. Rautatiesilta ilmaan. Perillä selviää: 'punaiset' omia joukkoja! — Punainen terrori vallitsee. Mutta Jäniskylän isännättömiin taloihin ei ryöstöretkikuntaa ilmaannu. Syy? Pitäjällä huhutaan, että Jäniskylään on piiloitettu kuularuisku!

3) *Propaganda sodan aikana.* Punaiset lupaavat pitäjäläisille omaisuuden tasanjaon ja kahden tunnin työpäivän. Mökinäijät myhäilevät . . . Punajohto pelottelee kansaa puolelleen kuvailemalla lahtarien hirmuisuutta. Seuraus: yleinen pelkopsykoosi. — Valkoiset levittävät juttuja kidutusmurhista, kirkkojen häpäisyistä j.n.e. — Asemasodassa rintamalinjat liki toisiaan, ääni kantaa hyvin yli. Punaiset rivimiehet valittavat, etteivät saa oikeita tietoja sodan kulusta ja lähettävät pienen pojan vaihtamaan sanomalehtiä. Tieto Tampereen valloituksesta tehoaa väkevästi. — »Seitsemäs ja kahdeksas komppania kaartavat oikealta», huutaa komppanianpäällikkö Lehtoranta († 29.4.1918) mäntyharjulaisten hyökätessä. Pakokauhu valtaa lohjalaiset puna-iskurit. »Lahtarien hirmuisuus», »Tampereen menetys» ja »kahdeksan komppanian hyökkäys» ovat liikaa heidänkin hermoilleen. Mielpide ja moraali ratkaisevat sodan.

IV. MODERNI LOITSURUNOUS.

Propaganda ei ole eilisen teeren poikia. Taloudelliset järjestöt ovat aina »mainostaneet», uskonnolliset yhdyskunnat »käännytäneet», poliittiset rintamat harjoittaneet vaalivalistusta. Mutta vasta 20. vuosisadalla propagandasta on kehittynyt ase, joka vai-

kutuksikaan on täysin verrattavissa rumputuleen tahi nälkäsaar-
toon.

Sytä voitaisiin esittää useitakin. Eräs sellainen on joukkosielu-
tieteen kehitys. Gustave Le Bon on v. 1895 ilmestyneessä teok-
sessaan jo lausunut kaikki tärkeimmät periaatteet, jotka propa-
gandistin, suurten joukkojen 'sielunhoitajan' on tunnettava.

Edelleen on yleinen teknillinen kehitys mahdollistanut propa-
gandatekniikan kehittämisen ennalta aavistamattomiin muo-
toihin ja mittoihin.

Tärkein syy on kuitenkin ihmisaineksen muuttuminen. Tämän
muuttumisen edellytykset ja suunta, sen poliittiset, taloudelliset
ja sivistykselliset ilmaukset ja sen maailmanhistoriallinen mieli
(»Sinn») eivät ole muutamalla sivulla selvitettävissä. On tyydyt-
tävä pariin karkeasti yleistävään huomioon.

Le Bon, jonka »Joukkosielu» yhä edelleen lyö ajankohtaisuus-
dessaan laudalta Gassetit, Huizingat, Carrelit ja muut maailman-
rauhasta määkyvät »oman aikamme filosofit», toteaa syvällisen
eron toisaalta erillään ja toisaalta n.s. psykologisen joukon jäse-
nenä olevan yksilön välillä. (Psykologisia joukkoja: itkevä teatteri-
yleisö, fukseille ulvova osakuntalaislauma, tri Goebbelsiä kuunte-
leva NSDAP, Hakkapeliittain yön katuyleisö, kolme junasta
myöhästynyttä miestä ja sotaakäyvä kansakunta naapuristoi-
neen.) Laumassa oleva yksilö eroaa normaalista ennen muuta sug-
gestioherkkyytensä kautta. Älyllinen vajaakykyisyys, verraton
herkkäuskoisuus, äärimmäisyysiin häilähtelevä kiihoittuvaisuus,
jyrkkä suvaitsemattomuus, taipumus harkitsemattomiin tekoihin
— sekä sankarillisiin että rikollisiin — ja yleinen epäyksilöllisyys
ovat laumaihmissen silmiinpistävimpiä ominaisuuksia.

Nykyajan merkittävimpiä tendenssejä on suuntaus indivi-
duaalisista elämänmuodoista kollektiivisiin. Voisi väittää, että
laumassa-olo on nykyaikaisen ihmisen normaali olotila. Asutuk-
sen tihentyminen ja etenkin suurkaupunkien synty vaikuttavat
tähän. Radio, elokuvat, sanomalehdistö, puhelin, sähkölennätin
ja mielikuvituksellisesti kehittyneet liikenneyhteydet tihentävät
maailman miltei yhtenäiseksi suurkaupungiksi, jossa kaikki tie-
detään, nähdään ja kuullaan kaikkialla ja jossa välimatka Roo-

masta Petsamoon on lyhempi kuin taannoin Oulusta Tukholmaan. Joukkopsykoosien ja suggestioiden tartuntamahdollisuudet ovat kymmenkertaistuneet.

Nykyajan monesti mainittu 'levottomuus' onkin alinomaisten ihmisyhteisöissä liikkuvain suggestio- ja sensaatioaaltojen vaikutusta. Laumaihminen muistuttaa eräiltä kyvyiltään jumalentoa, toisilta ominaisuuksiltaan villi-ihmistä ja lasta. Sano sormensa loukanneelle pikkulapselle: »Nyt sattui kovasti!» niin se parahtaa hirveään itkuun, sano: »Ei sattunut yhtään!» ja puhalla kipeää kohtaa, niin se on oitis terve.

Valistunut nykyaika hymähtelee ylimielisesti luonnonkansojen taikatempuille ja loitsuluvuille. Mutta valistunut nykyaika uhraa vuosittain miljojardeja puntia ja suomenniukkasia moderniin loitsurunouteen nimeltä propaganda. Valistunut nykyaika syö vaikka rautanauvoja, jos sille riittävän kauan uskotellaan, että rautanauloissa on hormoneja. Valistunut nykyaika kääntyisi harteivalaisuuteen, jos harteivalaisille myönnettäisiin propagandaharjoituksen yksinoikeus. Vuosisatoihin ei noituudella ole ollut sellaista valtaa ihmisten sieluihin kuin vuonna 20 jälkeen ensimmäisen maailmanpalon.

V. SOTA JA n.s. RAUHA.

Elämme nykyisin »rauhallisissa oloissa». Mutta totaalisen sodan ja »jakamattoman rauhan» ero on pelkkä aste-ero. Kilpavarustelut, valtioiden neli- ja viisivuotissuunnitelmat, sanomalehdistön yhdensuuntaistaminen ynnä monet muut yksilön vapautta rajoittavat toimenpiteet kuuluvat sodankäyntiin yhtä oleellisesti kuin vauhdinotto pituushyppyyn. Demokraattisista valtioista eräät kuvittelevat tulevansa toimeen vauhdittakin, toiset — esim. Englanti — ottavat vauhtia aseellisella ja taloudellisella rintamalla ja huolehtivat, että psyykillinen liikekannallepano ajan tullen sujuu hankauksitta. Muistettava onkin, että Northcliffen johtama englantilainen propaganda maailmansodassa osoittautui ylivoimaisesti tehokkaimmaksi.

Totaalinen sota on *taistelevain organisaatioitten sotaa*. Kamppailevana yksikkönä voi näennäisesti esiintyä »Saksan kansa» kuten myös »Espanjan työväenluokka», »suomalainen ylioppilasnuoris» tai »Rauman vakavamielinen kansanaines». Asioita lähemmin tunteva tietää, että liikkeellepanevana voimana ani harvoin on mikään 'aines', mutta sitä useammin 'yhdistys', 'puolue' tai 'valtio' sejase. Totaalinen sota on »kansojen sotaa» siinä mielessä, että taistelun pyörteeseen tempautuu koko kansa; varsinaisesti sodankäynti on taistelevain organisaatioitten varassa, haarniskoitujen jättiläisten, joitten tehtävänä on pakottaa 'kansat' iskemään, kestäämään ja voittamaan — vaikkapa vastoin omaa tahtoaan.

Huomattakoon: totaalinen sota riehuu nyt jo kaikkialla ja herkeämättä. »Sisäpolitiikka» on monessa tapauksessa vain vaimennettua sisällissotaa, maailmanpolitiikka vaimennettua maailmansotaa. Itsekuriin kykenemätöntä laumaihmistä voidaan hallita vain suggeroimalla hänet kestävään joukkopsykoosiin; joukkopsykoosin ylläpitäjinä ovat taistelevat organisaatiot — ja kääntäen.

Pohjoismaat ovat — tuonempana pohdittavista syistä — paljon ajastaan jäljessä. Mutta organisaatioitten taistelua käydään Suomessakin, joskin monin verroin hillitymmissä muodoissa kuin esim. Saksassa ja Venäjällä. Valtio, kirkko, suojeluskuntajärjestö, työväenjärjestöt, Svenska Folkpartiet, IKL, AKS, Ylioppilaiden Keskustoimikunta — siinä taistelujärjestöjä, joiden suhteet ovat mitä mutkikkaimmat ja vaihtelevimmat. On aseellisia, taloudellisia ja aatteellisuus-konnollisia taistelujärjestöjä ja niiden liittoutumia. Voimakkaimmat viimeksi mainituista muodostavat todellisia valtioita valtiossa — ajateltakoon esim. työväenjärjestöjen rintamaa nuoris-osastoinen, teattereinen, osuusliikkeinen, urheiluliittoinen, kirjapainoilleen, vakuutusyhtiöinen ja satoine paikallisine ja ammatillisine alayhdistyksineen. Jokaisen järjestön piirissä on oma sisäinen dynamiikkansa, omat salaiset vastavoimansa — työtaistelujen, kielitaistelujen ja vaalitaistelujen aikana ne voivat välähtää selkeinä näkyviin.

Taistelua 'kansasta', s.o., järjestymättömistä joukoista, käydään siis 'rauhankin' aikana kiihkeästi ja taukoamatta. Aseina

ovat propaganda, solutus ja taloudelliset pakotteet — sodan syyt-
tyessä liittyvät niihin konekiväärit ja sukellusveneet. Totaaliseen
sotaan kuuluu erottamattomasti sotapsykoosi; se merkitsee, että
laumaihmissen alttius päättömille kuvitteluille ja uskotteluille, t.s.
suggestioherkkyys, moninkertaistuu. Välttämättömänä seurauk-
sena on, että propagandan vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät
samassa suhteessa ja että yhä paksumpi pajunköysi käy tarkoituk-
sen mukaiseksi.

Kansa on lapsi, jota totaalisisessa sodassa yhtäältä itketetään,
toisaalta koetaan viihdyttää. Edellistä taikuuden muotoa nimi-
tämme hyökkäyspropagandaksi, jälkimmäistä propagandatorjun-
naksi. Propagandahyökkäyksen tarkoituksena on lamaanuttaa
vihollisen puolustustahto, propagandatorjunnan tarkoituksena
ylläpitää ja nostattaa omien joukkojen taisteluintoa. Samoin kuin
lääkärit tulevaisuuden sodassa ponnistelevat rajoittaakseen tau-
tien leviämistä omassa maassa ja edistääkseen sitä vihollisen kes-
kuudessa, samoin propagandan kaksinaisena tehtävänä on
yhtäällä tehostaa kuria, toisaalla lietsoa kurittomuutta. Kolmas-
kin työala on muistettava: mielipiteiden muokkaus puolueetto-
missa maissa.

Mäntyharjun taisteluista poimimme psyykillisen sodankäyn-
nin esimerkit olivat alkeellisia mutta tyypillisiä. Kapteeni Olavi
Huhtala on tutkinut maailmansodan psyykillistä rintamaa. Hänen
loppupäätelmänsä on jyrkkä ja ytimekäs:

»Tulevaisuuden sota ratkaistaan yhtä hyvin sanan kuin aseiden
voimalla, yhtä suurella määrin rintaman takana kuin rintamalla.
Hyvin hoidettu propaganda voi korvata moniaita divisioonia,
terävä kynä kukistaa kokonaisia sotajoukkoja.»

VI. KUN MOSKOVA HYÖKKÄÄ.

»Achtung! Achtung! Hier spricht Moskau. Wir informieren
Sie jetzt über den japanisch-fascistischen Räuberkrieg in
China . . .» Venäläisen sotapropagandan tyylistä pääsee perille
kuuntelemalla parina iltana moskoviittien radiosaaanaa, tekstinä
Espanja ja Kiina.

Neuvostojuutalainen F. Blumenthal luettelee hyökkäyspropagandan sodanaikaisia tehtäviä:

»Vihollisarmeijan suhteen tulee

- pyrkiä kaikin keinoin tutustuttamaan vihollisen joukko-osastot sodan todellisiin syihin, meidän päämääriimme, punaisen armeijan ja neuvostovallan poliittiseen olemukseen;
- herättää poliittisella työllä työtä tekevän väestön keskuudesta tulleiden sotilaiden luokkatietoisuus;
- saada vihollisen joukko-osastot suhtautumaan kielteisesti päällystöönsä ja esiintymään aktiivisesti sitä vastaan (tottelemattomuus, siirtyminen puolellemme, kapinat y.m.) ja vetää ne samalla yhteiseen taisteluun kanssamme.

Vihollisväestöön nähden taas tulee

- saada väestö ymmärtämään sodan syyt, tunnuslauseemme, armeijamme poliittinen luonne, neuvostojärjestys j.n.e.
- saada apua taistelussamme;
- saada väestö vaikuttamaan vihollisen armeijaan, niin että tämä liittyy porvaristoa vastaan järjestettävään taisteluun;
- valmistaa väestö odottamaan saapumistamme ja omaksu-
maan uusi valtiojärjestys.»

Totaalinen sota on elämykselliseltä puoleltaan uskonsotaa. Viholliskansa käsitetään »pakanaraukoiksi», jotka on pelastettava oikeaan uskoon ja järjestelmään saatanallisten villitsijöittensä pauloista. Epämiellyttävä mutta kiertämätön tosiasia on, että kyynilliset propagandistit tulevassa sodassa vetoavat parhaasta päästä joukkojen uskonnollisiin tunteisiin. Propagandan tehtävänä on luoda ja särkeä uskonkappaleita. Hitler on jumala tai antikristus; taistelu tullaan käymään näiden vaihtoehtojen välillä. Jokainen voitto on hänen ansiotaan, jokainen vastoinkäyminen juutalaisten syytä (propagandatorjunta) tai Hitlerin syytä (vihollispropaganda). Saksan- ja venäjänvastainen propaganda tulee tärkeältä osalta olemaan kristillistä julistusta.

Propagandahyökkäys toistaa väsymättömästi paria kolmea yksinkertaista johtoaihetta. Suomi on provosoitunut sodan. Suomi käy imperialistista hyökkäyssotaa. Tanner on fascistien kätyri,

teidän johtajanne pettävät kansaa, älkää uskoko kapitalistilehtien valheita, puna-armeija taistelee rauhan, kulttuurin ja kansanvaltaisen vapauden puolesta, ylös proletariaatti taantumushallitusta vastaan», j .n.e. »Teidän on huonosti, meidän on hyvin, jonkun täytyy olla syyppää, että teidän on huonosti, nykyinen johto ja nykyinen järjestelmä ovat syyppäitä, olot eivät parane, ennen kuin nykyinen johto on kukistettu, nykyinen järjestelmä kumottu.» »Neuvostoliitto tahtoo rauhaa, Suomen militaristit jatkavat mieletöntä rikostaan, kansan on saatava itse ratkaista, jatketaanko sotaa, sota on rikos ihmiskuntaa vastaan, eduskunta on kutsuttava koolle, kansanäänestys toimeenpantava, kansa tahtoo rauhaa, alas murhaajahallitus, j.n.e.

Sävy vaihtelee, sovitelmia on lukemattomia. Rintamantakaisiin tehoavat toiset keinot kuin rintamalla oleviin; varallisuus, yhteiskuntaluokka, sivistystaso, paikalliset olosuhteet ja kansaluonne on otettava huomioon, samoin ikä, sukupuoli ja aatteellispoliittis-uskonnolliset vakaumukset. Jokaiselle jotakin! Valtasävelenä on tietenkin herraviha, kolmilehmäisten kauna viisilehmäisiä kohtaan, vähemmistön kauna enemmistöä ja yleensä huonompiosaisten katkeruus parempiosaisia kohtaan: ressentimentti kaikissa muodoissaan. Taloudelliset epäkohdat vedetään esiin kaikkialla: ne on korjattava — heti ja viipymättä! Puoluehengen hiiliin puhalletaan yötä ja päivää. Maalaisten ja kaupunkilaisten keskinäistä karsautta käytetään hyväksi, samoin rahvaan yleistä epäluuloa: »lait pettää, hallitukset sortaa ..»

Neuvostopropagandan jokapäiväisenä leipänä on bolševismi. Mutta ei ainoana! Uskovaisten mieliin teroitetaan viidettä käskyä, kirkkokansalle lähettävät tuntemattomat »kirkon ystävät» kummallisia epistoloita. Aitosuomalaisia yllytetään puhdistamaan johto »epäkansallisista aineksista». Huikeita juttuja levitetään »nykyisen johdon» ja sen näkyvimpien jäsenen yksityiselämästä, moraalista, vääryyksistä ja puolueellisuuksista. Syvä myötätunto petettyä ja sorrettua 'kansaa' kohtaan uhkuu kaikista näistä vuodatuksista. Päämäärään pyritään tosiaan »kaikin keinoin». Kateus, tyytymättömyys, hallittavien kauna hallitsevia kohtaan on ladattava räjähdyspisteeseen. Taistelevan organi-

säätiön elinhermo on johdon keskitys ja kuri: kansalaisten kyky kärkeä ja totella. Kuria ja keskitystä vailla taisteleva yhteisö on teuraskarjaa. Maa-, meri- ja ilmavoimat ilman voitontahtoista valtiota ovat kuollutta metallia, lahja ensimmäiselle valloittajalle.

Moskova hyökkää. Valvovatko vartijat?

VII. MITEN KANSA TUHOTAAN.

Miten tavoittaa tämä sinnikäs valistustyö yleisönsä, piiritetyn linnan puolustajat?

Painotuotteita toimitetaan perille salakuljettamalla, lentokoneitten ja pienten ilmapallojen avulla, tykkien erikoissammuksissa, kivääri- ja käsikranaateissa, raketeissa, miinanheittimillä sekä partiotoiminnan yhteydessä. Syyskuussa 1918 väitetään keskusvaltoihin toimitetun päivittäin toista miljoonaa lentolehdistä. Venäläisen hiihtävän joukko-osaston varusteihin kuuluu 300—400 kg propagandavälineitä. Painotuotteiden joukossa ansaitsevat erikoista huomiota kuvat, erityisesti pilapiirroksset, joiden teho on tavaton. Vihollismaan omien lehtien väärennykset osoittautuivat maailmansodassa edulliseksi propagandamuodoksi.

Sodan syttyessä voidaan valmistua siihen, että vihollinen tulee käyttämään Lahden aaltopituutta ja hukuttamaan radiokuuntelijat neuvostopropagandaan. Kapt. Huhtala arvelee yleisradion muodostuvan propagandahyökkäyksen tärkeimmäksi välineeksi. Maailmansodan aikana harjoitettu äänilevyjen salakuljetus tähtäsi samaan päämäärään: propagandahyökkäykseen puhutun sanan ja musiikin voimalla.

Suomen oloissa on pelättävä, että henkilökohtainen propaganda vihollisen hyväksi tulee saavuttamaan kohtalokkaat mittasuhteet. Organisaatioitten sota on solutussotaa; jo rauhan aikana valtiot huolehtivat salaisista tukikohdistaan vihollismaassa. Pala palalta salaisten asiamiesten myyräntyö murentaa kansan vastustuskyvyn; tuhopoltot, joukkomyrkytykset, siltojen räjäytykset ja muut paniikkia aiheuttavat tekoset järjestetään heidän avullaan; ja ratkaisun lähetessä, aseellisen tappion tai elintarvepulan kärjistettyä yleistilan soveliaaksi, on salaisten asiamiesten

verkosto se taistelevan organisaation alkiö, jonka johtoon kaikki 'opposition' voimat voivat keskittyä. Upseerimurhat alkavat, josakin puhkeaa lakkoja ja kapinoita, ja lopputuloksena on kansalaisista, svaboda ja vallankumous: psyykkillisen rintaman luhistuminen.

Entäpä sitten? Joudumme taas alusmaaksi ja tilaisuuden tullen kapinoimme itsemme vapaaksi?

Mitä jyrkimmin on torjuttava tällaiset kuvitelmat. Kansa, joka tulevaisuuden sodassa joutuu tappiolle, lakkaa olemasta. Maailmansota ei vielä ollut tyypillinen totaalinen sota eikä Versaillesin rauha tyypillinen totaalisen sodan rauha. On turha haaveilla, että wilsonilainen idealismi toistamiseen saisi varata hävinneille valloille uuden nousun mahdollisuudet. Ken on tutustunut vaikkapa nykysaksalaiseen mentaliteettiin, ei epäile, että esim. puheilla Ranskan kansan likvidoisesta tai Itä-Euroopan tyhjentämisestä kaasun tai sterilisaation avulla tarkoitetaan veristä totta. Viholliskansan tuhoamiseksi on kuitenkin muitakin keinoja kuin sen jäsenten fyysillinen likvidointi. Neuvostovenäläinen Karjalanpolitiikka, italialainen Tyrolin-politiikka, ranskalainen Elsass-Lothringenin-politiikka ja tšekkiläinen Sudeettialueen-politiikka ovat kaunopuheisia esimerkkejä. Nykyaikaisen propagandatekniikan avulla voidaan kansasta, jonka kädet on sidottu ja selkäranka katkaistu, vaikeudetta »kasvattaa» vakaumuksellisia stalinisteja, hitleristejä t.m.s. — ilman väestönsiirtojakin. Omasta puolestani uskon, että siirtyminen sodanaikaisesta vankityöstä rauhanaikaiseen orjatyöhön on ratkaiseva monen häviölle joutuneen kansan vastaisuuden. Suurvaltain »hajoita ja hallitse»-politiikka voinee myös johtaa uusien, nimellisesti itsenäisten provinssivaltioiden syntymiseen esim. Itä-Euroopassa. Joka tapauksessa: *uuden Versaillesin ehdot sanelee hra Chauvin.*

Vain yksi tunnus on tulevaisuuden sodassa mahdollinen: *voittoon tai kuolemaan!*

VIII. SUURIN VAARA: ALUSMAA-AJATTELU.

Mutta pohjoismaiden ainoana päämääränähän on puolueettomuuden turvaaminen?

On epäroimattä sanottava, että Suomelle olisi verraton onni, jos valtiomiehemme tosiaan saisivat seuraavan maailmanpalon pysytetyksi rajojemme ulkopuolella.

Olisi mitä toivottavinta, että »kun ne vaikeat ajat tulevat, ne täällä kohtaisivat yksimielisen kansan». Näyttää siltä, että tämä on mahdollista vasta, kun kansalaissotaan osallistunut polvi on lakannut vaikuttamasta maan asioihin.

Selvää on myös, millaista sotilasaineksen säästöä, moraalisesta rappiosta ja taloudellisista tappioista välttymistä 'puolueettomuus' merkitsisi Suomelle. Ehkäpä maailmansota n:o 2 karistaisi pasifistiset toiveudet muidenkin pohjoismaiden silmistä ja loisi seitsemän hiirenpesän muodostaman puolueettomuuspuolueen tilalle — pääministeri Stauningin sanoja käyttäaksemme — »uuden suurpöliittisen vaaravyöhykkeen»: puolustusliittoon nojautuvan suurvallan.

Niin sopii haaveilla. Tosiasia on, että kierroksenkin lepo alkaneessa maailmanmestaruusjuoksussa on vaikeasti saavutettu etu. Sotilasiantuntijat puhuvat yleensä vain puolueettomuuttamme uhkaavasta aseellisesta loukkauksesta. Vähintään yhtä suuret vaarat uhkaavat psyykkisellä rintamalla. Ja suurin niistä on alusmaa-ajattelu.

Aatteellisia hölmöjä on kaikkialla ja erityisen sakeasti Suomenmaassa. »Oman valtakunnan etu» on liian pieni ja liian arkipäiväinen asia heidän aatteekseen. He tarvitsevat jotakin suurta, mullistavaa, yleismaailmallista. He tarvitsevat uskonliikkeen, joka tosiaan menee eteenpäin, jolla on miljoonia kannattajia, joka sytyttää kaikki kansat. He tarvitsevat ylivaltiollisen työnantajan.

Nämä juurettomat maailmanparantajat, työttömät tappelupukarit ja umpisilmäiset idealistit ovat oiva saalis naapurivaltain suurille ihmisenkalastajille. Kaikenkarvaiset herätysliikkeet kokoivat heitä verkkoihinsa: yhdestä tulee »germaanisen heimon» esi-taistelija itäisellä maalla, toisesta »kaikkialla maailmassa leviä-

vän» kansallisen nousun alikersantti, kolmannesta »kansainväli- sen proletariaatin» torvensoittaja. Sisä- ja ulkopoliittisia tapah- tumia he arvioivat kukin oman internationalensa kannalta. Aate ennen kaikkea!

Sotamarsalkka Mannerheimin 4. 6.1937 pitämän puheen loppu- sanat eivät ole fraasien helinää: »Jos minä tällä hetkellä voisin antaa kansallemme lahjan, antaisin yksimielisyyttä, tyytyväi- syyttä ja keskinäistä luottamusta.» Eripuraisuuden kylvö, omien olojen järjestelmällinen mustamaalaus ja valtionvastainen propa- ganda on nykyisenä ajankohtana leimattava provinssialismiksi, vihollispropagandan avustukseksi. Kansainväliset ideologiat ovat rutto, joka mädättää valtiomme, ellei vastamyrkkä löydy.

Linnoittamaton Ahvenanmaa ja alusmaa-ajattelu — siinä maanpuolustuksemme vaikeimmat pulmat. Jo Abessinia ja Espanja virittävät Suomessa vimmatun propagandasodan — entäpä kun tykit alkavat jyristä Itämerellä? Pystyykö valtioval- tamme lannistamaan »antifascistien» ja »antibolshevikien» sota- kiihoituksen, torjumaan diktatuurimaiden hyökkäyspropagandan — joka jo nyt on täydessä vauhdissa! — ja ylläpitämään kansas- samme »puolueettoman» mielialan? Ellei, pystyykö valtioval- tamme ratkaisevana hetkenä saamaan koko kansan samalle puo- lelle rintamaa vai toistuuko vuoden 1918 surkeus? Ja vihdoin: pystyykö valtiovaltamme selvittämään kansalle, että ystävät eivät totaalisessa sodassa ole vaarattomampia kuin viholliset, että »kansakunnan tulee kaikissa olosuhteissa luottaa ainoastaan itseensä»?

Suomalaista uskonpuhdistusta kaivataan. Keskipolvi, fascistis- marksilais-suomenruotsalainen riitasointu, havahtunee tuskin koskaan tuomitsemaan »viattomia» muukalaissympatioita — muuten kuin vastapuolulaisten kohdalla. Vuoden 1918 kirot elävät. Ellei uusi nuorisoo kykene uudelleen arvioimaan suo- malaisen vastustajan ja muukalaisen aateystävän keskinäistä arvojärjestystä, on sängen samantekevää, piirretäänkö FINIS FINLANDIÆ punikin vai lahtarin verellä.

IX. KESTÄMMEKÖ?

Kestääkö Suomen linna? Vai toistuuko Viaporin häpeä: ryssän raha ja kavalat kuiskuttelut aukaisevat Pohjolan Gibraltarin portit — sisältäpäin?

Eräs Sigmund Freudin uusimpia teesejä on, että n.s. luonnollinen kuolema useimmissa tapauksissa on itsemurha. Yksilössä piilevä »kuolemanvietti» pääsee voitolle ja ihminen kuolee, koska hän ei *tahdo* elää kauempaa, ei jaksa enää tahtoa.

Miten lieneekin yksilön laita, taistelevan kansakunnan loppu on aina itsemurha. Kansaa, joka tahtoo elää, ei mikään mahti maailmassa pysty musertamaan. Ken epäilee, muistakoon juutalaisten historiaa.

Jos kansallamme olisi sisua taistella viimeiseen mieheen, se olisi voittamaton nykyisessä Euroopassa. Suomea ei murskaa ryssä vaan suomalainen efiältes. Jokaisessa kansassa, jokaisessa joukko-osastossa ja jokaisessa yksilössä vaanii kavaltaja, ensimmäinen rintamakarkuri. Totaalinen sota on »mahdotonta-kauempaa!»-ja »sittenkin-me-kestämme!»-vaistojen kamppailua kansassa ja yksilössä. On linnanpäällikköjä, jotka ovat mieluummin räjäyttäneet itsensä ilmaan kuin antautuneet, on miehiä, jotka »ennemmin ovat kaatuneet oman kätensä kautta kuin peräytyneet siltä paikalta, jolle he itse ovat itsensä asettaneet».

Efiältes ja Bobi Sivén! Edellisen kanssa liittoutuu vihollisen propaganda. Kumpi on jäävä voittajaksi? Mistä riippuu ratkaisu? Sinusta.

Ilman yhtä miestä, Clemenceauta, olisi Ranskan kansa luhistunut v. 1918 ennen Saksaa. Ei ole ainoatakaan suomalaista, jolle tulevaisuuden sodassa ei tarjoutuisi tilaisuus olla oman piirinsä Clemenceau. Jokaisessa maalaiskylässä, jokaisessa työläiskorttelissa, jokaisessa juoksuhautaparakissa, partioryhmässä ja ihmisielussa vastavoimat sotivat. Kuka huolehtii, että tulevassa sodassa jokaiselle rintamanosalle riittää edes yksi Toivo Lehtoranta? Housupareja on tuhansittain, miehiä vain siellä täällä.

Vihollisen propagandahyökkäys on lyötävä takaisin. Ja se lyödään takaisin, jos vartijat valvovat.

Vihollisen propagandahyökkäys käyttää aseenaan demagogiaa. Propagandatorjunnalla on tukenaan eräs korvaamaton lisätekijä: arvovalta.

Propagandahyökkäys lyödään takaisin, jos kaikki, joilla kansamme silmissä on arvovaltaa, hetken tullen ovat valmiit tinkimättömään itsenäisyystaisteluun.

Kirkko, teatterit, yliopistot, kansakoululaitos, yleisradio, sanomalehdistö, elokuvat, kaunokirjailijat, kuvaamataiteilijat, nuorisoseurat, maamiesyhdistykset, työväenjärjestöt, ihmisoikeusnaiset, lahkolaissaarnaajat ja kansanedustajat on asetettava liikekannalle maanpuolustuksemme psyykkillisen rintaman lujittajiksi.

Onnistuuko?

Tilanne voi näyttää epätoivoiselta. Valtiovaltamme on ilmeisesti tuskin tullut ajatelleeksikaan totaalisen liikekannallepanon rauhanaikaiselle politiikalle asettamia veloituksia. Kapt. Huh-talan tavoin johtuu kysymään »onko meidän valtiokoneistomme ja erikoisesti puolustusvoimiemme rauhanaikainen järjestely ja koulutus ajan vaatimusten tasalla? Vai olisimmeko ehkä jääneet pahasti ajasta jälkeen, vaikka meillä on rajanaapurina eräs maailman ensimmäisiä propagandamaita ja omat kansalaisemme ovat osoittautuneet melko vastaanottavaisiksi?»

X. ME JA MAHDOLLISUUTEMME.

Me olemme hitaasti oppiva ja hitaasti unohtava kansa.

Seitsemässä vuosisadassa emme oppineet ruotsalaisiksi, vuosisadassa emme ryssiksi.

Hitaasti unohtuvat täällä Ison Vihan muistot. Vitkaan arpeutuvat veljessodan haavat. Mutta ne arpeutuvat kerran.

Ei tätä kansaa huutamalla käännetä. Meluisa julistus kimmah-taa meistä kuin kirves kalliosta.

»Puheina ja sanoin ei maaseudulla paljoa rakenneta. Siellä katsotaan myös henkilöön. Ihmisillä on aikaa odottaa ja katsoa, minkälainen tuo julistaja oikein on miehiään.» Niin kirjoitti vuosi sitten »AKS:n Tiessä» Erkki Virta.

Moni lienee tämän pannut merkille. Moni on myöskin tuskastunut ja kysynyt: emmekö siis koskaan saavuta eheyttä?

Suotta kadehtia slaavien, italialaisten ja muiden yksimielisyyttä. Huutava hiljaisuus ei ole kansallishenkeä, pistinten ja demagogian sitoma kaaos ei lujutta. Pohjoisten kansain — englantilaisen, skandinaavien, suomalaisten ja sveitsiläisten — takapajuisuus on siinä, että *itsekuri ja arvovallan kunnioitus* ei niiden keskuudessa vielä tyyten ole väistynyt laumahengen tieltä. Olemme mitä olemme — emme ainakaan ryssiä ja brasilialaisia. Ajatella miten tahdomme — emme ainakaan maaorjamaisesti.

Asema on vaikea mutta ei toivoton. Ja tulevaisuudenuskomme lujin peruste on tämä: ryssä on ryssä mutta Suomen mies sotilas.

Meillä tosin on kielikuulumme, puoluekuulumme, yhteiskunnalliset kuulumme. Mutta meillä ei kirkko vehkeile valtiota vastaan, meillä ei armeija kaipaa jokaviikkoista puhdistusta, työväenjärjestöjemme ja ylioppilasjärjestöjemme sisäinen lujuus on ihailtava. On osoittautunut, ettei tämä lujuus — suomalainen lujuus! — ole muserrettavissa yhdellä taholla helpommin kuin toisellaan. Mikään yksityinen puolue ei ole pystynyt pakottamaan valtiovaltaa nöyräksi välineeksensä ja muitten ryhmäin orjuuttajaksi.

Voimaa vai heikkoutta?

Demokratia ei ole sairaus sinänsä. Vasta jos puoluetistelut vaarantavat kansan sisäisen riippumattomuuden, s.o. jos jokin ryhmä tottuu näkemään muukalaisessa hengenheimolaisen ja toisinajattelevassa suomalaisessa pelkän 'muserrettavan', jos vaalivoitot arvioidaan korkeamman kuin valtakunnan turvallisuus ja puoluehenki ylempi kuin puolustushenki, silloin on aika tarkistaa suuntaa.

Valtiomme vaatisi lujittamista. Mutta valtiovallan arvovalta on yhä niin luja, ettei »nykyinen johto ja nykyinen järjestelmä» hievahda edes modernien propagandatekniikkojen rynnistyksistä.

Surkaamme — ja iloitkaamme! Sillä pahin kanto neuvostopropagandan kaskessa on juuri arvovallan kunnioitus ja kansan harkintakyky. Puoluetistelut ovat Suomessakin horjuttaneet uskoa lain ja esivallan pyhyteen. Mutta täällä tapaa yhä persoonalli-

suuksia, joitten arvovalta ei juonnu demagogiasta vaan tunnustetaan mielipiderajoista riippumatta. Vallankumoukset ja kerettäläisvainot eivät täällä ole tuhonneet kansallista parhaimmista, kaikissa puolueissa ja yhteiskuntaluokissa tavattavaa, jonka tekoja ohjaa siveellinen vastuuntunne eikä despootin pelko ja laumojen oikut. »Kansanvaltaisen vapauden» maine on propagandistisestikin mitä halutuinta tavaraa, niinkuin Venäjän ja Eestin eduskuntailveilyt osoittavat. *Sitä* ei ole tarvis hävetä. Tosiasiat ovat propagandan paras tuki, ja Suomen olot kestävät kyllä vertailun rajantakaisiin. Ja vihdoin: se että esim. suomalais-ten työväenjärjestöjen rivit eivät repeile pitkällisenkään propagandahyökkäyksen alaisina, takaa, että *jos* kansamme kerran saadaan taotuksi valtakunnalliseksi yhteisrintamaksi, sen laatu ja lujuus on voittamaton.

XI. VELVOLLISUUTEMME.

»Mitä tekisin, jos olisin diktaattori?»-nimiseen lukuun on tapana päättää tämäntapaiset tutkielmat.

Helppo olisi syyttää vaatimuksia valtiovallalle ja puolustuslaitoksen johdolle. Mutta hytтын huuto tuskin kantaisi työläis-talonpoikaisten olympolaisten kuuluville. Tarkoituksenmukaisinta on siis asettaa kysymys toisin: »mitä nykyoloissa on AKS-läisten tehtävissä psyykillisen puolustusvalmiuden hyväksi?»

Jos olisi varma, että tulevaan suursotaan on aikaa kolme vuosikymmentä, voisi ehkä yhtyä niihin, jotka vastaavat: »vallankumous». Sotilasiantuntijain käsityksen mukaan aikaa on tuskin viisivuotissuunnitelmiinkaan. Niin ollen lähtökohdaksi on otettava nykyiset olot.

Mitä meidän siis on tekeminen?

Ensinnäkin: luovuttava kaikista ryhmä- ja luokkaennakkoluuloista, henkilökohtaisista vastenmielisyyksistä ja aatteellisista päähänpiintymistä, jotka estävät itsekutakin näkemästä, mitä *valtakunnan* etu nykyhetkellä vaatii.

Toiseksi: oivallettava kerta kaikkiaan, että valtakunnan puolustusta ei voida rakentaa *enemmistön* puolustustahdon varaan.

Käsitettävä edelleen, että valtakunnan kannalta on melkoisen yhdentekevää, millä puolella itsekukin tulevassa sodassa taistelee, ellei ole varmuutta, että koko kansa taistelee samalla puolen rintamaa. *Koko* kansan oltava taisteluvalmis *jokaista* tunkeilijaa vastaan.

Kolmanneksi: pyrittävä lisäämään »yksimielisyyttä, tyytyväisyyttä ja keskinäistä luottamusta» oman kansan keskuudessa. Tunnusasanana »ei koskaan enää kansalaissotaa!» pyrittävä umpeuttamaan v:n 1918 haavat.

Neljänneksi: poistettava herravihan syyt 'herrojen' keskuudesta. Uusi yhteiskunnallinen ajattelutapa, *kunniottava suhtautuminen omaan kansaan*, sen elämänmuotoihin ja perinnäisiin vakaumuksiin juurutettava nousevaan sivistyneistöön. Kynillinen demagogismi, rahvaan halveksunta älyttömänä käännytysobjektina tuomittava mitä jyrkimmin. Samoin akateeminen itseimartelu ja omavanhurskaus. Arkipäiväisen työn ja sotilaallisen rivimieskunnan korkea arvostus nuijittava »hienostonkin» tuoksuviin kalloihin.

Viidenneksi: levitettävä oikeita tietoja diktatuurimaiden oloista ja muokattava mielialaa *skandinaavisen puolustusliiton* hyväksi.

Kuudenneksi: pidäyttävä mielenilmaisuihin, joita vihollinen voisi käyttää hyväkseen pyrkiessään osoittamaan omilleen, ulkovalloille ja meikäläisille pässinpäille, että sypypä sotaan on Suomi tai »hyökkäysaikaiteita hautovat suomalaiset nationalistipiirit.» Kaikissa yhteyksissä voimakkaasti tähdennettävä Suomen ehdontonta *rauhantahtoa*.

Seitsemänneksi: pyrittävä 'suolaamaan' maa ja erikoisesti maan kulttuurielämä AKS:läisillä *persoonallisuuksilla* — ja hoidettava, ettei suola käy mauttomaksi!

Kahdeksanneksi: luotava vapaaehtoista tietä sotalaitokseltamme puuttuva *propagandamiehistö*, joka on käytettävissä silloin, kun valtiovaltamme välttämättömästi on terästyttävä taistelevaksi valtioksi ja järjestettävä maanpuolustuksemme kolmas rintama. Kehitettävä tulevia radiopuhujia, sotilaspuhujia, matkapuhujia, ulkomaan propagandan tekijöitä, päätoimittajia, pakinoitsijoita, paloartikkelien ja lentolehtisten kirjoittajia, psykotek-

nikkoja, pilapiirtäjiä, julisteiden maalaajia j.n.e. Neuvostopropagandan teknillinen etumatka on pelottava. Tärkeältä osalta psyykillinen väestönsuojelu — kuten sodanaikaiset siviilitoimet yleensäkin — on suoritettava naistyövoimaa käyttäen. NYKS:läisille soveltuisi m.m. Neuvostoliiton olojen, kansanluonteen ja eri kielten tutkinta valmistavaksi työmuodoksi.

Yhdeksänneksi: jokaisen AKS:n jäsenen tehtävä v. 1938 omalotteisesti *enemmän* aktiivisen maanpuolustushengen herättämiseksi kuin Seura itsekseltään vaatii.

Kymmenenneksi: kaikkialla ja hellittämättömästi taisteltava *alusmaa-ajattelua* vastaan. Pidettävä mielessä muukalaisvallan muistot: ryssien julmuudet Ison Vihan aikana, saksalaisten hallituskausi Eestissä, Ruotsin Ahvenanmaan-politiikka v. 1918. Skandinaavisen puolustusliitonkin synnyttyä muistettava Snellmanin valtakunnallinen perustuslaki: *Yhden seikan minä haluaisin jos voisin lähtemättömästi painaa maanmiesteni vakaumukseen: että kansakunnan tulee kaikissa olosuhteissa luottaa ainoastaan itseensä.*

Yksilöllinen kunniantunto on kasvatuksen kautta yleistettävä kansalliseksi kunniantunnoksi, kansalliseksi itsetunnoksi, sillä vain se juottaa kansan yhdeksi kokonaisuudeksi ja pakottaa yksilön kaikissa olosuhteissa uhrautumaan kokonaisuuden hyväksi ja alistamaan omat etunsa kokonaisuuden edun alle.

E. E. Kaila »Sanassa ja Miekassa» 1924.